

PÕHJARANNIK

**JÕHVI GÜMNAASIUMI DIREKTORIKS
SAI TATJANA AIT/LK 4**

46 700 püsilugejat (Eesti lugejauuring 2017)

REEDE, 2. veebruar 2018 Nr 23 (16399) Hind 0.90 €

ILM

0 ... -2 °C

**JÕHVI EELARVESOOVID:
MILJON PARGI
ARENDUSSE, 100 000
RAHVALE OTSUSTADA**

Jõhvi volikogus opositsioonis olev Keskerakond tegi ettepaneku eraldada alanud aasta eelarvest ligi miljon eurot pargi arendamiseks, Reformierakonna esindaja aga soovib, et 100 000 euro kasutamist otsustaksid elanikud. Vallavalitsus ei toetanud kumbagi.

LK 6

KESKKOND: Kunagised suured puhkeala plaanid jäidki unistuseks

Kaevandaja kavandab Tammiku aherainemägede korrastamist

■ Ettevõtte Enefit Kaevandused taotleb Tammi-ku kaevanduse kaevandamisloa pikendamist, et kaevandatud ala lähiaastatel korrastada; kaevandatavad tööd puudutavad peamiselt Tammi-ku aherainemägesid.

KÜLLI KRIIS
kylli@pohjarannik.ee

Tammiku kaevandus peatati aastal 1999, pärast seda pole seal kaevandatud. Peatamistööd kestsid aastani 2004, sealtmaalt pole kaevandamisalal mingit tegevust toimunud.

Peatamine valiti sulgemise asemel seepärast, et mäeeraldise kirdeservas lasuvat 4,9 miljonit tonni põlevkivi aktiivset tarbevaru polnud võimalik maa-aluse kaevandamisega kätte saada, kehtiv kaevandamisluba aga muud võimalust ei andnud.

Kaevandamisloa pikendamist taotles kaevandusfirma juba 2015. aastal; küsitud kümne lisa-aastaga – ja võimaliksega põlevkivi pealmaameetodil kaevandades kätte saada – oleks jõutud nii kaevandada kui korrastada.

Plaanitud Kose-Tammiku karjäärast asja ei saanud: maaomanike (konkreetselt kaitseministeeriumi) seatud tingimu-

sed ei sobinud, kohalik omavalitsus ja kohalik kogukond olid selgelt vastu. Kaevandaja võttis loa pikendamise taotluse tagasi.

Nüüd taotletakse tuleva aasta augustis lõppeva loa pikendamist uuesti, sedakorda üksnes ala korrastamiseks.

Pikendamise vajadust põhjendati asjaoluga, et Tammiku kaevanduse väljamata varude ammendamine avakaevandamisega ei ole otstarbekas, kuid ei saa välistada, et turusituatsiooni paranedes ning kohaliku omavalitsuse ja kogukonna hoiakute muutumise puhul võib see muutuda uuesti asjakohaseks.

Järg 6. lk

Kümme aastat tagasi oli Rein Luuse Tammiku aherainemägede tulevikust rääkides lootusrikas, nüüd on selge, et raha toonaste plaanide elluviimiseks ei ole ega tule.

MATTI KÄMÄRÄ

®
Tulikivi ahjud
Ida-Virumaal!

Tule tutvuma!

Jõhvi Lille 3 "Kamin ja Pliit" Tel. 50 44 732

Narva Fama 4 "Kamin ja Pliit" Tel. 58 666 488

Hinnad paigaldusega alates 2695€

Maaletooja

Baltic TK Group OÜ, Pihlaka 1a, Tallinn, Tel. 6 555 486

PÕHJARANNIK

Muhkude uus elu

Sajandi jooksul põlevkivi kaevandamise ja töötlemise tagajärjel Ida-Viru maastikule tekkinud suurtel muhkudel ehk aheraine- ja poolkoksimägedel on väga erinevad saatused.

Mõned neist, näiteks Jõhvis ja Sompas, on killustikuks jahvatatud. Kiviõlis on ühest mäest tehtud teravaid elamusi otsivate seiklejate paradiis, samas kõrvalolev teine on kulukate ohutustamise tööde käigus madalamaks hõõveldatud ja "maha rahustatud", nagu ka Kohtla-Järve mäed. Draakoni iseloomuga Kukruse mäge ootab aga lahti koorimine ja teise kohta nihtamine.

Estonia kaevanduse mägedele kavandatakse motokeskust, Ojamaa mägedest peaks kunagi saama püramiidid.

Osa mägesid seisab aga jõude ja ootab häid mõtteid. Teiste seas ka Jõhvi külje all paiknevad endise Tammiku kaevanduse mäed, mille omal ajal pooleli jäänud korrastamist nüüd Eesti Energia jätkata soovib. Kümme aastat tagasi kavandatud ulatuslikku puhkeala sinna praegu veel siiski tegema ei asuta.

Ühelt poolt võiks küll tahta, et võimalikult palju endisi tööstusalasid saaks endale uue elu. Ent samas tuleb ka realistlikult hinnata, milliseks kujunevad nende keskuste ja alade rajamise hind, edaspidised ülalpidamiskulud ning tegelik kasutajate hulk.

Tõsiasi on, et juba olemasolevategi alade majandamine ja arendamine on majanduslikus mõttes vägagi keerukaks katsumuseks osutunud. Uute juurdetegemine eeldaks plahvatuslikku elanike ja turistide kasvu.

ÜKS KÜSIMUS

KUIDAS PÄASTEAUTOD LUMETORMIS HAKKAMA SAAVAD?

Eilne tuisk tekitas liikluses raskusi.

Ida päästekeskuse juht AILAR HOLZ-MANN:

Eks kõigi operatiivjõudude kohalejõudmine sõltub teehoolajast. Meie uued päästeautod on kahesillaveoga ja meie oleme tegelikult operatiivteenistuse hierarhias selle poolest kõige suurema võimekusega. Politsei ja kiirabi on kehvemas olukorras. Meie sõnum oma töötajatele on selline, et sündmuskohale sõites tuleb kiirus valida teeolude kohaselt. Kõige hullem, kui me üldse kohale ei jõua, sest autod sõidavad kraavi. Meile on talvel kõige suurem vaenlane libedus.

Eestis on aastas umbes kümmekond tormist päeva. Ja need on päevad, mil kõik teenistused peavad maksimaalselt pingutama, et operatiivsõidukid kohale jõuaks.

TOIMETUS

Peatoimetaja:

ERIK GAMZEJEV 335 4454

Sekretär:

LEA KIISKÜLA 335 4444

info@pohjarannik.ee

Faks

335 4441

Tegevtoimetaja:

ERIK KALDA 335 4453

Ajakirjanikud

IRINA KIVISELG 335 4448

TEET KORSTEN 335 4465

KÜLLI KRIIS 335 4442

PEETER LILLEVÄLI 335 4464

ILJA SMIRNOV 356 6652

GERLI ROMANOVITŠ 335 4443

SIRLE SOMMER-KALDA 335 4452

NIINA VOROPAJEVA 335 4447

Reklaamiosakond

ÜLLE METSAR 335 4450

RIINA ALLSAAR 335 4445

PILLE PAJUR 335 4457

SILVI KUPINSKAJA 335 4451

Reklaamiküljendaja:

KRISTEL SOOMETS 335 4461

Küljendaja:

ANNE KEEDUS 335 4461

Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt:

41532 Jõhvi, Rakvere 8,

telefon 335 4450.

E-post: reklaam@pohjarannik.ee

Väljaandja AS PR PÕHJARANNIK

Trükitud trükikojas Trükis

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kõik ajalehes Põhjarannik avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI PR Põhjarannik kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

Arvamus

Ärahoitud valitsuskriis lubab ühtsemana edasi minna

Iljutised poliitheitlused tõestasid taas ilmekalt, et poliitikute ees on sageli vaid halvad valikud ja otsustada tuleb halva või veel halvema variandi vahel.

Justiitsminister Urmas Reinsalu sõge mõtteavaldus naiste ja naistevastase vägivalda teemal ning seejärel lahtrullunud sündmused panid väga keerulisse olukorda kogu valitsuse ja eriti sotsiaaldemokraadid. Pole põhjust salata, et Eesti oli äsja valitsuskriisi lävel. Eriti pärast seda, kui minister keeldus ise tagasi astumast ning Isamaa ja Res Publica Liit nagu üks mees tema selja taha astus.

Järjekordse umbusalduskatse püsti pannud Reformierakonna puhul on tegu küll Eesti kõige võimujanusema erakonnaga, kuid seekord huvitas poolenisti ilma esimeheta reformierakondlasi (Kaja Kallas on veel Brüsselis) ennekõike võimalikult suure segaduse tekitamine ja oma poliitiliste konkurentide kahjustamine.

Kui kustus lootus, et Reinsalu ise riigimehelikult taandub, seisid sotsiaaldemokraadid suure dilemma ees. Lihtsustatult kokku võttes oli meil valida, kas jääda edasi valitsusvastutust kandma või siis hääletada Reinsalu tagandamise poolt, mis ühtlasi tähendaks Jüri Ratase juhitud valitsuse kukkumist.

Usun, et kõik meie saadikurühma liikmed pidasid endaga ka isekeski aru. Nii mõtlesin minagi neil pingelistel päevadel sellele, mida oleme oma meeskonnaga suutnud riiki juhtides ära teha ja mis jääb plusspoolele, kui praegune koalitsioon peaks langema. Tuli tavapärasest rohkem suhelda ja telefonikõnesid vastu võtta.

Neist vestlustest koorus välja, et inimesed on väsinud nii poliitilisest mängurusest kui ka sellest negatiivsest ühiskondlikust õhustikust, mis Eestis maad on võtnud. Käib üks lõputu süüdistamine, solvamine ja solvumine ning üksteisele haiget tegemine, selle asemel et tunda rõõmu oma riigi peagi saabuva suure juubeli üle.

Mulle meenus kõne, mille ma pidasin vahetult enne seda, kui riigikogu võttis läinud aasta detsembris vastu 2018. aasta riigieelarve, mille alusel Eesti riik nüüd elab. Toona inspireeris mind just lõpusirgele jõudnud Soome Vabariigi 100. aastapäeva tähistamine. Soome juubeliaasta mõõdus tunnussõna "üheskoos" all, mis kandis endas sõnumit, et kõik 5,5 miljonit Soome elanikku on kangelased ja et koos ollakse tugevamad. Leidsin siis ja leian ka nüüd, et sõna "üheskoos" passib hästi iseloomustama ka Eesti riigieelarvet, mis lubab

KALVI KÕVA, RIIGIKOGU SOTSIAALDEMOKRAATIDE FRAKTSIOONI ESIMEES

Pole põhjust salata, et Eesti oli äsja valitsuskriisi lävel.

meil ühiskonnana ühtsemana ja tugevamana edasi minna.

Praeguse koalitsiooni sammud viivad meid põhjamaisesse väärtusruumi, kus igaüks on oluline ja kus aidatakse järele neid, kes on pidanud kitsamalt läbi ajama. Aastal, mil Eesti Vabariigi sünnist täitub 100 aastat, peab Eesti muutuma ühtehoidvamaks, jõukamaks ja solidaarsemaks.

Kas keegi julgeb kahelda selles, et lastetoetuste tõstmine koos muude lastele suunatud sammudega on otsustavalt parandanud kümnete tuhandete laste ja lastega perede heaolu? Lükkasime läinud sügisel käima huvihariduse toetussüsteemi, mis on juba rikastanud väga paljude õpilaste elu. Praegu saab õelda, et maal ja paljudes väikelinnades on õpetajad kõige kõrgepalgalisemad. Hariduse väärtustamine on olnud koalitsiooni teadlik tegevus, sest heal tasemel koolid ja haritud inimesed saavad alguse headest ning motiveeritud õpetajatest. Eesti tuleviku alusmüüri laotakse Eesti koolis.

Õpetajate kõrval kerkisid palgad ka kultuuritöötajatel, politseinikel ning päästetöötajatel. Lisamiljonite tervishoidu suunamine võimaldab juba tänavu lühendada ravigärgjordi. 2016. aasta hilis-sügisel võimule tulnud valitsus võttis lõpuks tõsiselt põlumeeste muresid ja suurendas märgatavalt põllumeestele makstavaid otsetoetusi ning parandas omavalitsuste rahastamist.

Eestit kurnas pikki aastaid palgavaesuse probleem: kümned tuhanded inimesed tõetasid täiskohaga, kuid nende palk ei taganud normaalset äraelamist. Paistsime Euroopas silma riigina, kus inimeste sissetulekute vahel valit-sesid väga suured lõhed. Jaanuaris ellu astunud tulumak-sureform toetab ühiskonna-tasakaalustatumat arengut –

maksuvaba miinimumi tõus 500 euronit parandab kümne-te tuhandete sissetulekuid ja elujärge.

Jah, jõukamatel tuleb pisut rohkem panustada. Aga ühi-se kodus ongi nii, et kui ena-mikul läheb paremini, siis lä-heb kõigil paremini. Üheks Eesti keskseks väljakutseks on sündimuse suurendami-ne – see üllas ambitsioon on jätkuvalt valitsuse plaanides-se sisse kirjutatud ja annab loodetavasti ka eri sammude koosmõjul tulemusi. Jätkub töö pensionireformiga, mis muudab meie pensionisüsteemi solidaarsemaks ja paindli-kumaks ning kaitseb tuleva-si pensionäre vanaduspõlves vaesuse eest. Esimest korda üle kümne aasta palkab riik politseinikke juurde, mitte ei vähendata nende arvu. Lähi-aastatel peaks üle Eesti lisan-duma 45 uut piirkonnakons-taablit, kellel saab muu hul-gas olema suur roll lähisuhte-vägivalla märkamisel ja selle-ga võitlemisel.

Arapidamise tulemuse-na jõudsin veendumu-sele, et mul on raske nii endale kui oma va-lijatele otsa vaadata, kui ma kohatult käitunud ministrit maha hääletades valitsuse kriisi lükkkan. See samm kät-kes endas selget ohtu, et mit-med olulised asjad jäävad pooleli või antakse neile kogu-ni tagasikäik.

Samale seisukohale jõud-sid ka meie fraktsiooni 14 lii-get ehk peale jäi n-ö suur pilt. Valiku tegi meile lihtsamaks EKRE, kes teatas, et umbusal-dab kogu valitsust, ja heitis li-saks Reinsalule ette toetust Istanbuli konventsioonile, mis on suunatud naistevasta-se vägivalda vähendamisele. EKREga ühes rivi astumine ei tulnud kõne alla.

Kaalukauss on nüüdseks langenud, opositsioon see-kordse poliitlahingu kaota-nud ning Reinsalu oma valu-sa õppetunni saanud.

PÄEVA LAUSE

"Loodan, et ta ei ole kõigi meie linna laste isa ja vanaisa. Mul tuli pisar silma, kui kuula-sin proua Skoroboga-tovat."

Kohtla-Järve volikogu liige Eduard Odinets, kommen-teerides volikogu aseesime-he Svetlana Skorobogatova kiidukõnet kolmapäeval Kohtla-Järve aukodanikuks valitud Valeri Korbile.

(Põhjarannik, 1. veebruar)

LEHED EILE

POSTIMEES kirjutab, et jaanuar 2018 oli Eesti liik-luses mustemast mustem. Esialgsel andmetel huk-kus kümme inimest. Sama palju kui aastal 2004, kuid alates 2010. aastast on liik-lussurmade arv jaanuaris ol-nud 2-8. Niisiis, kui kümme või rohkem aastat tagasi oli kümne hukkunuga aasta esi-mene kuu harilik, siis muu-tunud taustsüsteemis sunnib see küsima, kas kuskil pole midagi valesti läinud või ka-he silma vahele jäänud.

Mullu jättis Eesti teedel-tänavatel elu praegu teada-olevalt 48 inimest. Kogu ise-seisvusajal pole olnud aas-tat, kus see arv oleks olnud nii väike. Seevastu viimas-tel aastatel visalt samas suu-rusjärgus püsiv vigastatute arv (umbes 1700) viitab, et pigem oli tegemist õnneli-ku-juhusliku erandi kui süs-teemse edulooga.

Leht leiab, et me pea-me sellest eespool mainitud sündmuste ahela igast lülist palju rohkem teadma ning suutma nende mõju analüü-sida. Läbi tuleks käia kõik etapid laste liikluskasvatu-sest ja juhtide koolitusest liikluskorralduse ja järele-valveni, vaadata üle tehnoloogiate arengu mõju vald-konnale ja õigusruum.

ÕHTULEHES vastab Nar-va 2024. aasta Euroopa kul-tuuripealinnaks kandideeri-mise korraldustoimkonna lii-ge Ragnar Siil küsimusele, miks peaks Narva saama sel-le tiitli, nii: "Esiteks, Narvas peitub tohutu potentsiaal, mis ootab avastamist nii üle-jäänud Eesti kui ka kogu Eu-roopa poolt. Narvas tegutse-vad loomeinimesed ja ette-võtlikud kodanikud on käivi-tanud palju põnevaid algatu-si, mis väärivad märksa laie-mat tähelepanu.

Teiseks, Euroopa kultuu-ripealinna tiitel ei ole auhind eelmiste aastakümnete pin-gutuste eest, vaid tõuge, et saavutada kultuuri ja loovust väärtustades suurim muutus paremuse suunas. Narvale tä-hendaks see nähtavat arenguhüpet. Kultuuripealinnaks olemine rikastab linna kul-tuurielu ja võimaldab tutvus-tada Narvat laiemalt, võimal-dab kaasata kohalikke kodu-linna arengus kaasa rääkima, suurendab Narva rahvusva-helist nähtavust ja toob linna rohkem turiste, aitab kaasa ettevõtluse arengule ning uu-te töökohtade loomisele."

ILM JÕHVIS

REEDE. Pilves ilm. Puhub kerge edelatuul. Õhutemperatuur on 0 kuni -2 kraadi.

Narva muuseumi juhiks pürgib seitse inimest

Narva muuseumi juhatuse liikme konkursile laekus seitse korrektset avaldust.

"Kokku laekus avaldusi 12, neist viiel ei olnud esitatud kõiki nõutud dokumente. Kandidaatidele anti puuduolevatest dokumentidest teada ning paluti esitada nõutavad dokumendid. Tähtajaks puuduolevaid dokumente ei esitatud. Kokku saame arvestada seitsme kandidaadiga," ütles sihtasutuse Narva Muuseumi nõukogu esimees Krista Nelson neljapäeval BNSile.

Kandideerimisavalduste esitamine Narva muuseumi juhi kohale lõppes kolmapäeval.

Nelsoni sõnul toimub sihtasutuse nõukogu korraline koosolek 16. veebruaril, mil peetakse ka kandidaatidega vestlusvoor ning hääletus.

Nõukogu esimees märkis, et juhatuse uue liikme tööle asumine sõltub konkreetsest kandidaadist ja tema võimalustest. "Praegu kehtib juhatuse liikme ülesannete täitmise leping alates 31. märtsist 2018," ütles Nelson, lisades, et nõukogu sooviks, et uus juht asuks tööle nii ruttu kui võimalik.

"Sihtasutus otsib juhti, kes suudab Eesti suurselt kolmandas linnas Narvas juhtida professionaalsel tasemel Eesti üht suuremat muuseumikompleksi ning maamärki Euroopa Liidu ja Venemaa piiril," rõhutas ta.

Rahandusministeeriumi siseauditi osakonna juhataja Krista Nelson valiti Narva muuseumi nõukogu uueks esimeheks eelmisel nädalal. Ettepaneku juhtimiskriisis Narva muuseumi nõukogu esimeheks kandideerida tegid talle Narva linna poolsed nõukogu liikmed, edastas rahvusringhääling.

Narva muuseumi nõukogus on kuus liiget, kellest kolm on nimetanud riik (Krista Nelson, Tarvi Sits, Jaanus Villiko) ja kolm Narva linn (Aleks Mägi, Tatjana Stolfat, Ilja Fjodorov). Konflikt Narva muuseumi ümber on kestnud rohkem kui aasta, mille tõttu Narva linn jättis eelmisel aastal maksma ligi 70 000 eurot muuseumile lubatud toetusest ning lubas muuseumile üle kanda vaid neljandiku 2018. aastal selle tegevuseks mõeldud linnapoolsest rahast.

Sihtasutus Narva Muuseum kuulutas jaanuari alguses välja avaliku konkursi sihtasutuse juhatuse liikme leidmiseks. Dokumentide esitamise tähtaeg oli 21. jaanuar, kuid seda pikendati 31. jaanuarini. (BNS)

Uudised

MATEMAATIKA: Toetus võinuks suuremgi olla, kuid surmade arvu ennustada ei saa

Narva maksab matusetootust paljudest teistest linnadest rohkem

■ Narva tõstis matusetootuse suurust riigi toel käesoleva aasta 1. jaanuarist 100 eurolt 300-le. Enamikus teistes Eesti linnades ja valdades, k.a Tallinnas, makstakse matuste korraldamiseks toetust 250 eurot või vähemgi.

ILJA SMIRNOV
smirnov@pohjarannik.ee

Alates sellest aastast maksab Narva matusetootust 300 eurot. Juhul kui surm registreeriti enne käesoleva aasta algust, makstakse toetust endise korra järgi – 100 eurot.

Matusetootuse taotluse esitamise tähtaega otsustati sellest aastast enam mitte piirata kuue kuuga alates surmapäevast.

2017. aastal aset leidnud surmi käsitletakse vana korra järgi, st matusetootust makstakse sel puhul endiselt 100 eurot.

Kus on ülejäänud raha?

Eelmisel nädalal seda küsimust Narva linnavalikogus arutades tõid opositsioonilise fraktsiooni Meie Narva liikmed positiivselt esile, et 2009. aastast, kui riik matusetootuse maksimise ajutiselt lõpetas, leidis Narva linn selleks siiski raha ning maksis inimestele kuni 2017. aastani matus-

Matused Narva lähedal asuval Riigiküla kalmistul.

ILJA SMIRNOV/ARHIIV

te korraldamiseks 100 eurot. Nüüd aga on riigi toetuse tekkides arvestustes mõningane segadus.

"Möödunud aastate statistika põhjal võib oletada, et selle aasta jooksul pöördub toetuse järele 876 inimest. 2018. aasta eelarves on matusetootuse väljamaksmiseks ette nähtud 87 600 eurot, veel 194 477 eurot tuleb riigilt. Nõnda võivad narvalased matuseid korraldada arvestada 322 euro suuruse toetusega," teatas opositsioonisaadik Jana Kondrašova.

Lõõnud need summad kokku, päris Kondrašova linnavalitsuse ja linnavalikogu liikmetelt, kuhu said toetuse tõstmise järel veel 22 eurot.

"Matusebüroo teenuste

miinimumpakett, kuhu kuuluvad kõige lihtsamad ja esmavajalikumad protseduurid, maksab ligikaudu 680 eurot. Kuid kahjuks me teame, et sageli kulutavad pered tunduvalt rohkem, et oma lähedane inimene väärikalt viimsele teekonnale saata. Arvestades meie linna elanike sissetulekuid, mis hiljutiste andmete kohaselt on Eesti madalamad, mängivad isegi need 22 eurot suurt rolli. Usume, et oleks aus ja õiglane kehtestada matusetootuse suuruseks 322 eurot," teatas Kondrašova.

Tegelikkus võib prognoosidest erineda

Opositsiooni algatus toetust siiski ei leidnud ning Narva makstava matusetoe-

tuse suurus on käesoleva aasta 1. jaanuarist täpselt 300 eurot.

"300 eurot on normaalne toetus. Seda on palju rohkem kui varasemad 100 eurot," sõnas Narva linnavalikogu keskfraktsiooni esimees Aleksei Voronov. "Riik tuli linnale appi ning nüüd hakkab inimene varasema 100 euro asemel saama 300 eurot. Ja teda matemaatika ei huvita, ta on lihtsalt tänulik," lisas ta.

Narva linnavalikogu liige, Meie Narvat esindav Jüri Raud väljendas kartust, et omavalitsus tõstaks matusetootust niivõrd suures ulatuses, omades riigi toetust vaid käesolevaks aastaks, kuid teadmata, mis saab järgmisel aastal. "Kas meil on vaja praegu sellist toetuse määra pikaks ajaks või tinglikult alaliseks fikseerida?"

Sellele küsimusele sai Raud vastuseks, et tulevikus võib toetuse suurust vajaduse korral uuesti muuta.

2017. aastal sai Narvas matusetootust 826 inimest; 2018. aastaks prognoositakse, et matusetootust hakkab taotlema 876 inimest.

Narva linnavalikogu aseesimehe Larissa Olenina oletuste kohaselt võib surmade arv Narvas olla suurem kui prognoositavad 876 ning see tähendab, et kohaliku omavalitsuse kulutused kasvavad.

Kohtla-Järve linnavalitsus koostab kahjunõuet Solovjovi vastu juba ligi pool aastat

■ Ehkki Kohtla-Järve linnavalitsus on juba sügisest saati valmistanud ette hagi ekslinna-pea Jevgeni Solovjovi vastu, et nõuda temalt välja kuritegelikul teel linnale tekitatud kahju, ei ole see ikka veel kohtuni jõudnud.

ERIK GAMZEJEV
erikg@pohjarannik.ee

"Paar kuud läheb hagi koostamiseks veel aega," ütles linnavalitsuse õigusnõunik Vadim Vilde sel kolmapäeval. Paari kuust rääkis ta Põhjarannikule ka septembri alguses, kui sai selgeks, et vabatahtlikult ei ole Solovjov (pildi) nõus 210 000 euro suurust kahju hüvitama.

Kohtuotsusest möödas peagi poolteist aastat

Vilde sõnul on kahju tekitamisega seotud palju episoodide ja kogu selle materjali läbitöötamine nõuab palju aega. Kuna linnavalitsuse juristid oma põhitöö kõrvalt toime ei tule, on linnavalitsus hagi koostamiseks palganud appi ka õigusbüroo.

Samas ei ole sugugi kindel,

et pärast hagi valmimist see ka kohtule esitatakse. Vilde sõnul tuleb arvestada välja ka see, kuivõrd suureks võivad kujuneda Kohtla-Järve linnale sellise kohtuprotsessiga seotud kulud. Juhul kui linn peaks protsessi kaotama, jääks kogu riigilõivudeks ja advokaatidele kulutatud raha Kohtla-Järve maksumaksjate kanda. Tema hinnangul ei pruugi ilmselt mitme aasta pikkuseks kujuneva protsessi võidu korral linn tagasi saada isegi selleks tehtud kulusid, rääkimata kahjunõudest.

Linnavalitsus vastas mulle septembris volikogus opositsioonis oleva Eduard Odinetsi arupärimisele, et plaanib Solovjovile kahjunõude esitamise asjus küsida volikogu liikmete arvamust, et otsustada seejärel edasised sammud.

Sel kolmapäeval esitatud uues arupärimises tõdes Odinets, et järgnenud ligemale poole aasta jooksul ei ole linnavalitsus volikogu poole pöördunud. Ta küsis muu hulgas, miks kasutab linnavalitsus jätkuvalt venitamistaktikat, oodates, millal aeguvad kahjunõude esitamise võimalused.

Läinud sügisel arupärimisele vastates eitas linna-pea Ljudmila Jantšenko venitamist. Toona põhjendas ta olukorda, kus ka aasta pärast kohtuotsuse jõustumist pole kahjunõuet ikka veel esitatud, materjalide suure mahu ning õigusliku olukorra keerukusega, kuna ühene kohtupraktika samalaadsetes asjades puudub. Veebruari lõpus möödub kohtuotsuse jõustumisest juba poolteist aastat.

Miljon eurot kriminaalset tulu

Süüdistuse järgi teenis Kohtla-Järve linnale teede ehitus- ja remonditeenuseid osutanud AS N&V tänu linna-pea Jevgeni Solovjovi ja abilinnapea Jüri Kollo kuri-

tegelikule tegevusele kriminaalset tulu üle miljoni euro, kui selle juhatuse liige Nikolai Ossipenko esi-

tas 2006. aasta septembrist 2009. aasta augustini linnavalitsusele valeandmeid tehtud remondi-, hooldus- ja korras-

hoidutööde kohta. Aktides kajastati muu hulgas lepingu raames tehtud tööde objekte, sisu, mahtu, maksumust ja tegemise aega, mis ei vastanud tõele ning mida linn ilma kontrollimata aktsepteeris. Peale selle vormistati tagantjärele ümber tööde vastuvõtu- ja ülevaatusakte, et varjata ülemaksete tegemist. Ossipenko pääses kohtu alt tervisliku seisundi tõttu. Asi N&V vastu ei saanud aga nõuet esitada, kuna omanik likvideeris selle ja moodustas selle asemel osahingu N&V, kes jätkab Kohtla-Järvele kommunaalteenuste osutamist.

**Rakvere 8,
41532 Jõhvi,
tel. 335 4444,
info@pohjarannik.ee**

LÜHIDALT

JEFIMOVIT OOTAB UMBUSALDUSHÄÄLETUS

NARVA. Volikogu korraldab kahes kohtuastmes süüdi mõistetud keskerakondlasest linnavolikogu esimehe Aleksandr Jefimovi umbusaldamise hääletuse eeloleval neljapäeval, 8. veebruaril. Möödunud nädalal esitatud umbusaldusavaldusele kirjutasid alla kõik kaheksa opositsioonilise fraktsiooni Meie Narva liiget. Umbusalduse avaldamise põhjuseks on see, et juba kahe astme kohtud on mõistnud Jefimovi süüdi haigushüvitisega seotud kelmuses, kuna poliitik ja jurist sai ametlikult haiguslehel olles ka töötasu. Sääraseid episoodide oli uurimise andmetel aastatel 2014-2015 kokku kuus.

Jefimov pole ise ennast süüdi tunnistanud ja on Põhjarannikule kinnitanud, et ei astu ametist tagasi ning kavatseb pöörduda riigikohtusse, et lõpuni võidelda.

PROTSESS MÄSSU TÕSTNUD VANGIDE ÜLE

JÕHVI. Eile pidi Viru maakohus algama protsess 18 vangide üle, kes 2015. aasta 23. juunil kella 22.55 paiku Viru vanglas korraga korratasi alustasid. Süüdistuse kohaselt lõhkusid nad ühel ajal kokku kümnes kambris aknad, kasutasid selleks Viru vangla väljastatud metallist lusikaid ja kruuse ning WC-poti loputuskesti kaane tükke. Viru ringkonnaprokuratuur teatas, et lõhkumisea tekitasid kinnipeetavad materiaalseid kahju Riigi Kinnisvara ASile ja Viru vanglale. Põhjaranniku andmetel oli aktsioon esile kutsunud protestist selle vastu, et toidujagaja oli homoseksuaalne kinnipeetav, kellelt ülejäänud vangid keeldusid toitu vastu võtmast.

Karistusseadustik näeb kinnipidamiskohas selle sisekorra vastaste toimingute organiseerimise või sellistes toimingutes osalemise eest süüdimõistmise korral karistusena ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse.

Eile algama pidanud protsess lükati edasi, sest ühte praegu Tartu vanglas istuvat süüdistatavat ei jõutud istungiks kohale transportida.

KÄRSSAV TOIT AJAS PÄÄSTJAD JALULE

NARVA. 31. jaanuaril kell 23.05 said päästjad väljakutse Narva linna Kangelaste tänavale, kus kortermaja korteris kõrbes pliidiil toitu. Korteris oli suitsuandur, mis rakendus tööle.

POLITSEI

NAABER LÕI NAIST

31. jaanuaril teatati, et Kohtla-Järvel Mõisa teel asuva korterelamu trepikojas lõi 51aastast naist tema naaber.

ESITAS PIIRIL VALEDOKUMENDI

31. jaanuaril saabus Narva maanteepiiripunkti riiki sisenevale suunale sõiduauto Volkswagen, mida juhtis 1969. aastal sündinud määratlemata kodakondsusega Eesti elanik. Tollikontrollis esitas ta ametnikele võltsitud kütuseetavitus. Politsei alustas kriminaalmenetlust.

Ida-Viru noored heiskasid Toompeal lipu

■ Ida-Virumaa noored Greta-Maria Pisarev ja Rain Reino alustasid Eesti sünnipäevakuu traditsiooni, mis toob Pika Hermannini torni lippu heiskama noorkotkad ja kodutütreid kõikidest Eesti maakondadest.

SIRLE SOMMER-KALDA
sirle@pohjarannik.ee

Erilised lipuheiskamised toimuvad veebruarikuu hommikutel Eesti Vabariigi ja kaitseliidu 100. sünnipäeva puhul. Esimestena selles kuus heiskasid eile kell 8.32 lipu Greta-Maria Pisarev Kodutütarde Alutaguse ringkonnast ja Rain Reino Noorte Kotkaste Alutaguse malevast.

Uhke tunne

"Õõbisin Tallinnas ja ärkasin kell kuus hommikul, et end korralikult valmis panna. Kell seitse läksime riigikokku, kus meile tehti turvakontroll," meenutas Kohtla-Järve Järve gümnaasiumi 9. klassi õpilane Greta-Maria ebatavalist hommikut. Ta lisas, et lipu heiskamine oli huvitav kogemus, mis jääb meelde. "Hästi uhke tunne oli."

Sealsamas tornis andis Kohtla-Järve neiu ka "Terevisiooni" otse eetris intervjuu. "Olen andnud intervjuusid pärast suusa- ja jooksvõistlusi, aga televisioonile mitte kunagi."

Greta-Maria on aktiivne kodutütar ja sportlane, tegeldes orienteerumise, võrkpalli, suusatamise, jooksmise ja ujumisega. Ta üritab osa võtta kõikidest kodutütarde üritustest, aga peab tihti tegeema valiku, kas minna üritusele või võistlusele. Õppida jõuab ta enda sõnul ka – kes palju teeb, see jõuab.

Greta-Marial on kodutütre III järk ja ta on sooritanud sportlase erikatsed. "Võimalik on saada kuus järku.

Järgmise järgu saamiseks on vaja korraldada ise laagri," on tal järgmine siht silme ees.

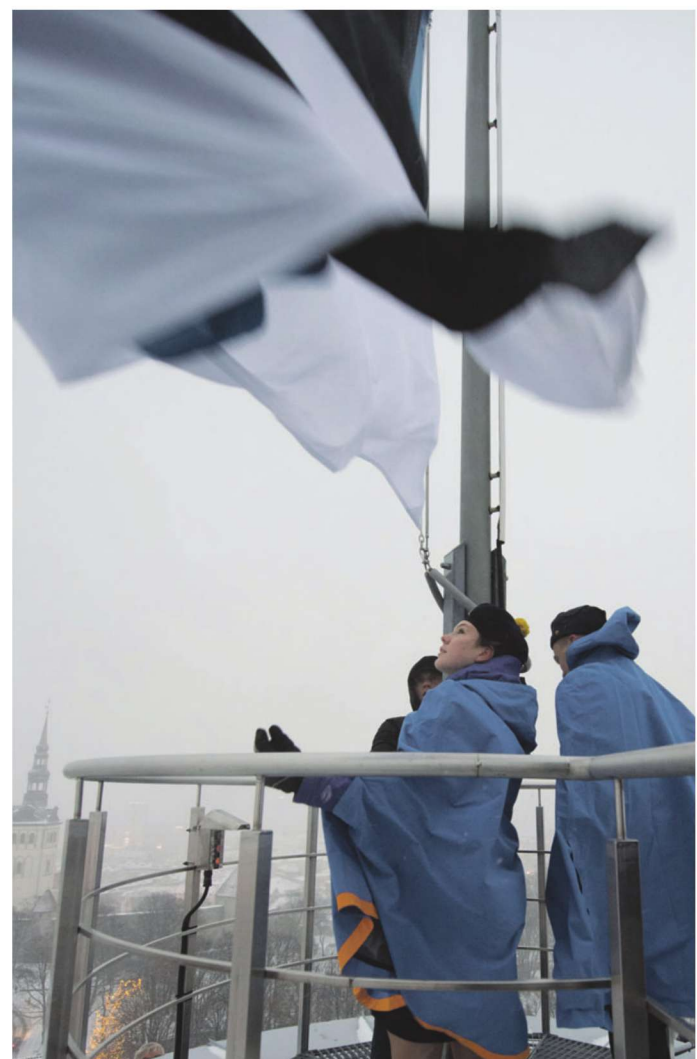
Ida-Virumaad esindas eilisel lipuheiskamisel ka Rain Reino, kes elab Iisakus ja õpib Viljandi kutsehariduskeskuses autotehnika. Rain on noorkotkas alates 2009. aastast, tal on noorkotka III järk ning ta osaleb aktiivselt Alutaguse maleva väljajõppes, esindades Alutaguse malevat edukalt üle-eestilistel sündmustel. Rain on täpne laskur, talle on antud kaitseliidu esiküti klass. Lisaks on ta sooritanud päästja ja sportlase erikatsed.

Parimad esindajad

Kaitseliidu ülem kindralmajor Meelis Kiili kinnitas, et Pika Hermannini lipu heiskamine Eesti sünnipäevakuul on noorkotkastele ja kodutütardele suur au ja tunnustus. "Samuti on see hea näide sellest, kuidas riik hoolib oma noortest ehk oma tulevikust," ütles kindral.

Kaitseliidu noorteorganisatsioonid korraldasid lipuheiskajate leidmiseks konkursi kõigis maakondades üle Eesti. "Võime olla kindlad, et veebruaris lähevad riigi esimest lippu heiskama meie parimate noorkotkaste ja kodutütarde esindajad," lisas Kiili.

Riigikogu esimehe Eiki Nestori sõnul teavad Eesti noored, et see lipp jääb lehvimas igavesti. "Usaldame südamerahuga neile nii lipu heiskamise kui ka Eesti tuleviku," ütles ta.

Kodutütar Greta-Maria Pisarev eile hommikul Pika Hermannini tornis.
ERIK PEINAR/RIIGIKOGU

KONKURSS: Vestlusele kutsuti kolm kandidaati

Jõhvi gümnaasiumi direktoriks valiti Tatjana Ait

■ Jõhvi riigigümnaasiumi direktoriks pürgis seitse inimest, kellest osutus valituks kooli õppejuht ja direktori kohusetäitja Tatjana Ait.

SIRLE SOMMER-KALDA
sirle@pohjarannik.ee

Seitsmest kandidaadist kutsuti vestlusele kolm, kes läbisid dokumendivooru ehk neil õnnestus saada rohkem kui pooled komisjoniliikmete hääletest. Komisjoni üksmeelne valik oli Tatjana Ait, ütles haridus- ja teadusministeeriumi koolivõrgu osakonna juhataja Raivo Trummal.

Tõestanud võimeka juhina

"Ait on täitnud koolijuhi ülesandeid eelmise aasta maist ja olnud samal ajal ka õppejuht [senine direktor Tarmo Valgepea lahkus poolte kokkuleppel – toim.] Ta on tõestanud end võimeka juhina ja näidanud üles oskust teha koostööd. Komisjonis olid ka valla ja kooli hoolekogu esindajad, kes kinnitasid, et suhted nii majas kui ka teiste asutustega on oluliselt paranenud," kommenteeris Trummal.

Ta lisas, et soov teha koostööd eristas Aita teistest kandidaatidest.

"2019. aastal alustab tegevust Kohtla-Järve riigigümnaasium ja see asub üsna lähedal. Komisjonile meeldis, et ta ei näinud selles konkurenti, vaid võimalust rikastada piirkonna hariduselu koostöö kaudu. Kagu-Eestis on olemas hea näide, kus Põlva, Valga ja Võru riigigümnaasium toimetavad edukalt koos, kuigi vahemaad on suuremad. Nad võimendavad üksteist, korraldades näiteks andekate õpilaste ühislaagreid olümpiaadideks valmistumisel ja ühisballe. Ait nägi võimalust siin sama teha, mõeldes välja, mis on kummagi gümnaasiumi nišš, ja mitte omavahel konkureerida."

Otsib õppejuhti

Tatjana Ait ütles, et hakkab kohe otsima õppejuhti, vabanemaks topeltkoormusest. "Kui leian õppejuhi, saan kergemalt hingata. Midagi muut-

RAIVO TRUMMAL

Komisjonile meeldis, et ta ei näinud 2019. aastal avatavas Kohtla-Järve riigigümnaasiumis konkurenti.

ma ma ei hakka – augustis panime selle õppeaasta eesmärgid paika ja need kehtivad."

Ait teavitas eile konkursi tulemustest kolleege ja tundis enda sõnul koolipere toetust. "Ühe kolleegi kommentaar oli: "Selline kergendus, nagu oleks reedene päev," rõõmustas ta.

Kuna ministeerium viivitas pikka aega direktori konkursi väljakuulutamisega, levisid spekulatsioonid, et otsitakse poliitiliselt sobivat kandidaati. Selle lükkasid ümber nii äsja valitud direktor kui ka haridus- ja teadusminister Mailis Reps.

"Ma pole Keskerakonda astunud ega astu," kinnitas Ait.

Reps ütles Põhjarannikule, et konkurss ei olnud poliitiliselt mõjutatud ja koolijuhid hoiavad pigem poliitikast eemale, mitte ei tiku sinna. Seda on tema sõnul näidanud ka viimased riigigümnaasiumide direktorite otsingud.

Konkursi väljakuulutamine venis ministri sõnul seetõttu, et suvi pole koolijuhtide otsimiseks kõige parem aeg ja seejärel oodati, kuni saavad läbi kohalike omavalitsuste valimised. "Üldiselt näitavad riigigümnaasiumide direktorite konkursid, et soovivaldusi tuleb ka väljastpoolt kogukonda ja on piisavalt kandidaate, kelle vahel valida."

Tatjana Ait täitis riigigümnaasiumi direktori kohuseid alates eelmise aasta maist. Nüüd on ta ametlikult koolijuht.

MATTI KÄMÄRÄ

Vene piirivalvurid rajavad Narva jõe äärde tara

Ivangorodis on Vene piirivalvurid asunud Narva jõe äärde püstitama tara, mis hakkab kulgema Eestit ja Venemaad ühendavast Sõpruse sillast kuni hüdroelektrijaamani.

Tara eesmärk on takistada kalameeste pääsu jõeni, sest selles kohas on kalapüük aasta ringi keelatud, vahendas ERRi venekeelne portaal.

Praegu on valmis 200 meetrit tara – Sõpruse sillast kuni Ivangorodi linnuseni. Linnuse ja hüdroelektrijaama vahelisel kaldapealsel veel mingit tara ei ole.

Eelmise aasta sügisel vastu võetud Kingissepa rajooni reeglite kohaselt on ka-

lapüük aasta ringi keelatud hüdroelektrijaamast Peetri saareni. Keelust hoolimata on aga Ivangorodi elanikud ikkagi nimetatud piirkonnas kala püüdmas käinud. (Err.ee)

Parim valik voodipesu heast unest lugupidavale inimesele

Suures valikus Eestis valmistatud kvaliteetset voodipesu kogu perele vaid naturaalsest kangast. Kogu tootevalik sobib ka tundliku nahaga ning allergilisele kasutajale, sealhulgas imikutele.

www.votex.ee NB! Kui ostusumma ületab 30 €, on kauba saatmine pakilaudomadiga TASUTA!

EESTI VABARIIGI

AVALDAGE Tervitus PÕHJARANNIKU EESTI 100. SÜNNIPÄEVA ERILEHES!

Tervituste avaldamist saab tellida kuni 19. veebruarini: reklaam@pohjarannik.ee, tel 335 4444.

PÕHJARANNIK

GEVI UUED RIIDED: Teist sellist komplekti ei ole

Jõhvi kihelkonna rahvariideid esitletakse Tartus ja Chicagos

■ Tantsurühma Gevi riidekapp peidab tõelist varandust – äsja nõelasilmast tulnud Jõhvi kihelkonna rahvariideid. Nädala pärast esitletakse rõivaid Eesti rahva muuseumis ja jaanipäeva paiku reisivad need üle ookeani, et rõõmustada tantsijate seljas Chicago väliseestlaste silma.

SIRLE SOMMER-KALDA
sirle@pohjarannik.ee

Jõhvi kihelkonna riide soetamise mõte hakkas idanema 2014. aastal, kui tantsurühm Gevi tähistas oma poolesajandat sünnipäeva. Siiani tantsiti Pühalepa, Muhu, Kihelkonna ja Viru-Jaagupi riietes. Aga kaua võib end võõraste sulgedega ehtida, kui oma kihelkonna suled on vähemalt sama uhked?

Pikk eeltöö

"Juubelikontserdil panime välja korjanduskarbi, kuhu oli kirjutatud "Jõhvi kihelkonna rahvarõivaste soetamiseks", meenutab Gevi tantsija ja rahvariide projekti eestvedaja Tiina Kullamä. Sel hetkel polnud aimugi, kui palju see kõik maksma läheb või millised riided üldse tellitakse.

Aga vajadus uute komplektide järele oli olemas, sest olemasolevad olid paljukantud, näiteks Muhu riided peaaegu sama vanad kui Gevi ise.

"Küsisin Silvilt [Gevi uued rahvariided valmistanud Silvi Allimannilt – toim.] miks kanti massiliselt saarte riideid. Sest need on värvilised ja ilusad. Ja see oli lavastajate ning tantsujuhtide soov, et suured peod oleksid ühtemoodi," vahendab Kullamä.

Nüüd, vastupidi, liigutakse oma juurte juurde. Ja eelistatakse olla originaalsed. "Me ei tahtnud samasugust komplekti nagu teistel. Sellist komplekti nagu meil pole kellelgi," kinnitab Kullamä.

Ta toob näiteks käised ja tanu, mille tegemisel võeti eeskujuna Eesti rahva muuseumi arhiivist ja mis nägid ilmavalgust saja-aastase vaheaja järel.

Riide tellimisele eelnes aastane uurimistöö muuseumi digitaalses andmebaasis ja asjatundjatega konsulteerides, meenutab Gevi rühmade juhendaja Marju Aul. Nii peeti nõu Eesti rahva muuseumi (ERMi) kuraatori Reet Piiri ja kogumiku "Virumaa rahvarõivad" autori Kersti Loitiga.

"Käisime Tallinnas Eesti käsitöö kojas, aga meid nõustasid ka Iisaku muuseum, käsitöhuviline Tammiku rühma tantsija Ene Hõbemäe ja Margit Pinna-Valge, kes on teinud endale samasuguse tanu rahvarõivakooli lõputööna."

Abi Valgevenest

Kui soovitud komplekt hakkas enam-vähem kuju võtma, kaasati valiku tegemisse ka tantsurühma naised. Igaühel

Tiina Kullamä näitab vastvalminud Jõhvi kihelkonna rahvarõivaid, mille üheks ehteks on käiste siiditkand – see on tehtud 1840. aasta tikandi eeskujul.

2x MATTI KÄMÄRÄ

ERMIS RÄÄGITAKSE RAHVARÕIVASTE VALMIMISE LUGU

Järgmisel laupäeval, 10. veebruaril kell 10 toimub Eesti rahva muuseumi (ERMi) sillal Jõhvi kihelkonna rahvarõivaste esitus.

Esmalt räägib muuseumi kuraator Reet Piiri Jõhvi kihelkonna rahvariide ajaloost. Gevi riide valmimise loo jutustab rahvarõivaste meister Silvi Allimann osaühingust Kaunis Rahvariivas. Allimann peab loengu ka rahvarõivaste kandmisest ja hooldamisest. Tantsib Gevi. Sissepääs üritusele on tasuta.

oli oma arvamus. Ajab ju pea segi, kui Jõhvi kihelkonnas on kantud nii pikitriibulisi, põikitriibulisi kui ruudulisi seelikuid, neidki mitmes variatsioonis!

Sõelale jäi värvikirev pikitriibuline seelik, mille peale sätitakse Iisaku kihelkonnast pä-

rit põll – Jõhvi omasid, mida eeskujuks võtta, ei leitud.

Pikk-kuue kangas tuli hoopis kaugelt – Valgevenest – ja naljaga pooleks sõprussuhete raames.

"Silvi rääkis, et tegi kunagi kuubesid Valgevene villast kangast, mis oli väga hea kvaliteediga. Tal oli veel olemas isegi kangatükk sildiga, aga ta ütles, et Eestisse seda kangast enam ei tooda. Palusin kangatüki endale saata," räägib Kullamä.

Nimelt oli tal vallavalitsuses töötamise päevilt Valgevenes häid tuttavaid. "Käisime Jõhvi sõpruslinnas Postavys, kus meid võõrustas rajooni täitevkomitee majandusosakonna asejuhataja Oksana Tšesun. Meil tekkis väga hea klapp – suhtleme siiani. Kirjutasin talle ja küsisin abi. Järgmisel päeval helistas mulle Minski tehase müügi-juht, öeldes, et seda kangast enam ei toodeta, on ainult laojäägid."

Õnneks kraabiti tehase laost ja poest piisav kangako-

gus kokku. Aga aeg surus takka ja see oli vaja kiiresti kätte saada. Taas tuli appi õnnelik juhus – tantsurühm Jõhvikamoos sõitis koos valla kultuurijuhi Anne Uttendorfiga Valgevenesse festivalile ning tõi kanga ühes.

"Riided on nii kallid, et neid ei julge ausalt öeldes kandagi," naerab Kullamä, kui end fotosessiooniks valmis seab. Kirderanniku koostöökogult saadi Leaderi toetust ning rõivad läksid maksma ligi 29 000 eurot. Selle raha eest valmis 14 komplekti. "Eelmisel nädalal sain kätte viimased viis kuube, kaks tanu ja kahel käised," räägib Kullamä.

10. veebruaril esitletakse oma uusi rõivaid ERMis. Jaanipäeva paiku lendab rühm Chicagosse, et esineda 23. juunil Eesti kultuuri päeval.

"Rahvariided on meie Eesti Vabariigi juubelingitus," ütleb Kullamä. Ja kingitus soovitakse jäädvustada kalendrina. Toetuse saamiseks on esitatud taotlus kodanikuühiskonna sihtkapitali.

Õuevariante täiendavad villane suurrätt ja pikk-kuub, mis hoiab piha ümber tänu tihedasti kokkupressitud voldikimpudele. Kui 19. sajandi alguses oli pikk-kuubed levinud lambapruun värv, siis hiljem hakati eelistama potisinist.

KAHTE KOMPLEKTI NÄEB PRESIDENDI VASTUVÕTUL

Kaks komplekti uhiuusi Jõhvi kihelkonna rõivaid jõuavad presidendi vastuvõtule, mis toimub tänava samuti Eesti rahva muuseumis Tartus. Neist ühte kannab hiljuti vabariigi presidendi Kersti Kaljulaidi töövarjuks olnud Jõhvi gümnaasiumi abiturient Anna Agejeva (pildil).

"Eesti saab sada ning see on väga tähtis ja suursugune sündmus," põhjendas neiu oma rõivavalikut. Küsimusele, kas ei tekkinud kiusatust käteldel presidendiga uhkes peokleidis, vastas Anna: "Ma ei lähe sõbra, vaid Eesti sünnipäevale ja rahvarõivaste kandmine tundub õige."

Anna on Jõhvi kihelkonna riideid pildilt näinud ja talle need väga meeldisid. Tema kannab neid küll neiu ilma põlle ja tanuta. Viimase asemel sätib Anna endale pähe pärja.

Rahvariide kandmine pole Annale võõras – varem Järve gümnaasiumis õppides tegeles ta rahvatantsuga.

Jaan Tõnisson ja Tartu rahu

■ Tänavu möödub 150 aastat eestlaste rahvajuhi ja riigimehe Jaan Tõnissoni sünnist. Tema laiahaardeline ja intensiivne tegevus hõlmas alates 19. sajandi viimasest kümnendist kuni traagiliste aastateni 1939-41 enam-vähem kõi-ki Eesti ühiskonna- ja riigielu valdkondi.

Tänapäeval teatakse kahjuks vähe sellest, et mitte ükski meie rahva ja riigi jaoks oluline sündmus ei toimunud selle Viljandimaal sündinud ja oma elutöö peamiselt Tartus teinud mehe eluajal ilma tema osalemiseta.

Tartu rahu aastapäeval on tavaks meenutada Jaan Poskat, meie kindlameelset ja osavat läbirääkimiste delegatsiooni juhti, kindral Johan Laidoneri, väejuhti, kelle juhtimisel Eesti kaitseväge meile võidu koju tõi, ning kindlasti ka hilisemat riigivanemat ja presidenti Konstantin Pätsi, kuid teenimatult on jäänud kõrvale Jaan Tõnissoni isik.

Eesti iseseisvumise tõstataja

Jaan Tõnisson oli üks esimesi, kes tõstatas Eesti iseseisvumise idee. 25. augustil 1917. aastal kokku tulnud Eesti maanõukogu koosolekul juhtis ta tähelepanu Eesti küsimuse muutumisele rahvusvaheliseks, kuna Saksa väed jõudsid I maailmasõja käigus Eesti piiride lähedale ning tuli otsustada, mis saab edasi.

Jaan Tõnisson toetas lähene- mist Skandinaaviamaadele, kui koostöö Venemaaga muutub liiga keeruliseks. Selline olukord tekkiski enamlaste võimuhaaramise tõttu 25. oktoobril Peterburis. Seejärel võimendas Tõnisson ajalehes Postimees kohe riikliku iseseisvumise ideed, kutsudes eestlasi viivitamata kasutama ära ajaloolise silmapilgu avaraid võimalusi, et viia ellu meie rahvuspoliitilisi pa- leusi.

Tõnissoni initsiatiivil kuulutas maanõukogu end 15. novembril 1917. aastal Eestis ainsaks kõrgema võimu kandjaks. Enamlased katkestasid maanõukogu avaliku tegevuse ning sundisid Jaan Tõnissoni detsembris kodumaalt lahku- ma. Esialgu peatus ta Helsingis, kuid sõitis sealt 1918. aasta jaanuaris Stockholmi, kus temast sai Eesti esimese välisdelegatsiooni juht, nende pea- mine eesmärk oli taotleda Ees- ti iseseisvale riiklusele rahvusvahelist tunnustust.

Lääne-Euroopa valitsus- te esindajad ütlesid Eesti esindajate kohta, et need on tundmatud mehed tundma- tult maalt. Kuid töötades vi- salt Prantsuse ja Briti saat- konnaga, saavutas Jaan Tõ- nisson üsna kiiresti pärast Eesti Vabariigi väljakuuluta- mist 24. veebruaril 1918. aas- tal, kui Eesti kohe Saksa vä- gedepoolt okupeeriti, esime- se edu. 1. märtsil 1918. aas- tal andis Prantsuse välismi- nister Stephen Pichoni ajutise de facto tunnustuse Eesti Va- bariigile, mille alusel saadeti Prantsuse Rootsi saatkonnast kiri Jaan Tõnissonile.

20. märtsil tuli samasugu- se sisuga kiri ka Briti Stock- holmi saatkonnast. Märtsis jõudsid Stockholmi Jaan Tõ- nissoni juurde välisdelegat- siooni liikmed Ants Piip, Karl Robert Pusta, Mihkel Martna,

Karl Menning ja Eduard Vir- go, tänu kellele muutus Eesti kuluaaritöö Skandinaavias ja Lääne-Euroopas veelgi inten- siivsemaks.

Lõi hädavajalikud sidemed välisriikidega

Kui Saksamaa sõjaline jõud kokku varises ning Eestil ava- nes võimalus 1918 novembris oma riiki üles ehitama haka- ta, oli meil esimene rahvusva- heliste suhete võrgustik loo- dud. Jaan Tõnisson, üks selle loojatest, sai aga kohe järgmi- se ülesande – hankida välis- abi, et tugevdada Eesti kaitse- võimet. Ta sõitiski 24. novemb- ril Helsingisse, kus ta sai Soo- me presidendilt Pehr Evind Svinhufvudilt kinnituse: "Ven- di peab aitama!" Oli ka viima- ne aeg, sest juba 28. novemb- ril tungis Punaarmee Eestisse. Läbirääkimistel soomlastega liitus Tõnissoniga ka Jaan Pos- ka ning koos saavutati 10 mil- joni marga suurune laen, mil- lele hiljem lisandus veel teist sama palju.

Helsingist sõitis Jaan Tõni- son ajutise valitsuse esindaja- na Londonisse, kus Ants Pii- bul oli juba õnnestunud Engli- se laevastiku ja sõjavarustu- se saatmises kokku leppida. Teatavasti oli Briti sõjalaeva- de tugi 1918. aasta detsembri keskpaigas, kui rinne oli jõu- nud juba Tallinna lähedale, vä- ga suure tähendusega ka Ees- ti kaitseväelaste võitlusinnu tõstmisel!

1919. aasta alguses tegutses Jaan Tõnisson aktiivselt Ees- tile paremate välispoliitiliste positsioonide saavutamise ni- mel, sh ka Pariisi rahukonve- rentsil, kuid tema suur soov oli töötada Vabadussõda võitle- vas Eestis. Kodumaal toimusid 5.-7. aprillini 1919. aastal asu- tava kogu valimised, kus Jaan Tõnissoni Rahvaerakond saa- vutas piisavalt tugeva posit- siooni, et ta sai asuda augus- tis Eesti valitsuse etteotsa. See valitsus juhtis Eesti Vabarii- ki Vabadussõja teisel poolel, kui Narva taga toimusid eriti rängad lahingud, ning seejärel alanud rahuläbirääkimiste ja Tartu rahu sõlmimise ajal.

Seega oli Jaan Tõnissonil vahetu ja juhtiv roll Eesti Va- bariigi rahvusvahelise tunnus- tamise äärmiselt keerulise ja lugematute takistustega tee- konna igal etapil.

Tänapäeval teatakse Jaan Tõnissoni elust ja tööst teeni- matult vähe. Suurmehe juu- beliaasta on sobiv aeg nende teadmiste täiendamiseks. Jaan Tõnissoni selts korraldab aas- ta jooksul Jaan Tõnissoni elu- tööd ja selle tähendust tutvus- tavate ürituste sarja koolinoor- tele nimetusega "Jaani deko- deerimine". 22. detsembril toi- mub Tartu ülikooli aulas kon- verents "Jaani Kood", mis on pühendatud kunagi Koodi-Jaa- niks hüüatud mehe elutöö oota- matult suurele tähendusele 21. sajandi Eestis.

AIMAR ALTOSAAR, Jaan Tõnissoni seltsi juhatus

Jaan Tõnisson.

VIKIPEEDIA

E. ENDINE HEILÜOOJA JA FLÖÖDI- MÄNGIJA (IN. + NIMI)	KOMPOS- TIKS TEGEMA	VALGUSPILT	INFOTEHNO- LOOGIA	NELJAPÄEV	TERAVILJA JAHVATAMI- SE KÕRVAL- SAADUS	OPERAT- SIOONI- SÜSTEEM	RESOLUT- SIOON	ALUSTUS
DOONAU LISAJÕGI				LESOTHO RAHA KINDLA- MEELSUS		MUNATOIT		
MINA			SEINAPINDA LIIGENDAV EEND NAISESÕBER NAINE					
VÄGA ILUS E. ENDINE LAVASTAJA (N+IN)								
ATLEETLIK	E. END KUNSTNIK, KIRJANIK, LUULETAJA	PILL ...TAGA (HÄDA KÄES)	RAISUS	KUUS-	KULLER- FIRMA	AMEERIKA KARJUSTE PIDU SAMUTI	OBJEKT LADE	
SELLE KUU PÄEVAL			PÄRIMA				ETIKETT LENNU-	SABAGA TAHT OMA ÄRA- NAGEMISE JARGI
POOL- VÄÄRISKIVI					LIPUKIRI OVE TUVIKE			OHE KLOOR- FÜLLITA ORGANISM
RÖNTGEN	ROOMAJA MÖTTE- VÄLGATUS (PILT)			OKI E. LÄÄNE- POOLSEIM LAHT		SOE SIIRUPI- GA LINNASE- JOOK MUSIMOPS		
TASTO SO- LO (MUUS)		RAHVUSV. KERGEJÕUS- TIKULIIT CHRIS ...			AUTOLOGU HÜVA		MOOR VASTNE	
MELU				MÕISTE KAARDI- MANGUS ASSOCIA- TED PRESS		JUMALA TEENIMINE IDEM		
MILLEGI TÄIUSUKU KEHASTUS					EMASIGA RAADIUS		INGLISE MASSIÜHIK KELVIN	
PAPAGOI			PEASISSE- KAIK					EESTI RAHVA RISTSÕNAD RISTIK

Meresuu SPA Hotelli uudised

Looduslik soolakivi saun
Natural salt stone sauna
Сауна из природного солевого камня

VEEL ÜKS BOONUS
SAUNAGURMAANIDELE -
UUS HIMAALAJA
SOOLAKIVI SAUN

UUNENUD
LASTEBASSEIN
OOTAB LUSTIMA!

Liitu meie püsikliendiprogrammiga, et olla kursis värskemate uudiste ning parimate pakkumistega!
Lisaks palju soodustusi Meresuu SPA, Tallinn Viimsi SPA ning Grand Rose SPA Hotellis.

MERESUU
SPA & HOTEL

www.meresuu.ee

KAS SINU PILT ON NIHKES?

Vali endale eriti hea hinnaga
teleteenus koos piiramatult 4G netiga.

+

=

ALATES
27
€/KUU

 VIASAT

 viasat.ee

 698 9000